

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
Nr.
DOKUMENTAS PASIRAŠYTAS
ELEKTRONINIŲ PARAŠŲ
Nr.

DĖL SVEIKATOS SISTEMOS ĮSTATYMO NR. I-552 38¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO (TAP-19-1492(2), TAIS NR. 19-10949(2))

Nr.
Vilnius

Projekto rengėjas: Sveikatos apsaugos ministerija.

Projekto tikslas: užtikrinti kokybišką ir skaidrų projektų, finansuojamų Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo (toliau - Fondas) lėšomis, vertinimą ir skirtų lėšų panaudojimo priežiūrą, pasitelkiant aukščiausios kompetencijos ekspertus, kurie atrinks finansuoti tik efektyviausias, paveikiausias, labiausiai prisidedančias prie visuomenės sveikatos stiprinimo ir gerinimo veiklas ir priemones.

Dabartinė situacija: šiuo metu Fondo administravimo išlaidos *negali viršyti 1 proc. metinio Fondo biudžeto*, kurį sudaro Vyriausybės nustatytas procentas akcizo pajamų, gautų už parduotus alkoholinius gėrimus, parduotą apdorotą tabaką, įplaukų nuo lėšų, gautų iš loterijų ir azartinių lošimų mokesčio ir kitos teisėtai įgytos lėšos. Fondas sudarytas siekiant kaupti lėšas ir naudoti jas visuomenės sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo veikloms: prevenciniams projektams, socialinei reklamai, moksliniams tyrimams remti.

2016 m. 1 proc. metinio Fondo biudžeto sudarė - 12 850 Eur, 2017 m. - 13 100 Eur, 2018 m. - 26 910 Eur, 2019 m. – 30 870 Eur. Šios lėšos panaudojamos Fondo administravimo išlaidoms apmokėti: sudaryti finansavimo sutartis su projektų vykdytojais, sudaryti sutartis su ekspertais, atrinktais viešųjų pirkimų būdu, dėl projektų vertinimo ir kt. Fondo taryba dirba neatlygintinai. **20 proc. Fondo administravimo lėšų skiriama paraiškas vertinantiems ekspertams apmokėti.**

Problema ta, kad dėl mažos projektų vertinimo kainos viešojo pirkimo būdu skelbiamuose konkursuose nedalyvauja eksperto paslaugų teikėjai, todėl pasitelkiami tik SAM pavaldžių įstaigų ekspertai. Pagal šiuo metu galiojančią *reglamentavimą ekspertui už projekto vertinimą skiriama nuo 13 iki 15 eurų.*

Numatoma, kad 2020 m. 1 proc. Fondo biudžeto sudarys - 30,248 tūkst. Eur, iš jų 20 proc. skiriama ekspertams, t. y. 6,49 tūkst. Eur. Jei skaičiuotume, kad reikėtų įvertinti 133 paraiškas, kaip buvo 2019 m., už vienos paraiškos vertinimą būtų galima mokėti 49 Eur, o **vienam ekspertui – 16,3 Eur.**

3 proc. Fondo biudžeto sudarytų – 97,44 tūkst. Eur, iš jų 20 proc. ekspertams sudarytų 19,48 tūkst. Eur, tokiu būdu vertinant analogišką paraiškų skaičių, už vieną paraišką galima būtų sumokėti 147 Eur, o **vienam ekspertui būtų skiriami 49 Eur, t.y. beveik 33 Eur daugiau.**

Projekto esmė, nauda: siūloma nustatyti, kad Fondo administravimo išlaidoms *skiriami 3 proc. (vietoje 1 proc.) metinio Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo biudžeto.*

2020 m. Fondui skiriami asignavimai **3,2 mln. eurų.** Atsižvelgiant į tai, Fondo administravimo išlaidos, skyrus 3 proc., 2020 m. sudarytų apie **97,44 tūkst. eurų.**

2016 m. Fondui buvo skirta 128,5 tūkst. Eur, 2017 m. – 1,3 mln. Eur, 2018 m. – 2,7 mln. Eur, 2019 m. – 3,087 mln. Eur.

Siūlomas reguliavimas sudarys sąlygas:

- paraiškų vertinimui pasitelkti aukščiausios kompetencijos ekspertus, mažiausiomis laiko sąnaudomis, užtikrinant projektų finansavimo aiškumą ir skaidrumą;
- finansuoti tik efektyviausias, paveikiausias, labiausiai prisidedančias prie visuomenės sveikatos stiprinimo ir gerinimo veiklas ir priemones;
- pasitelkti aukštesnės kompetencijos ekspertus, be to, išorės ekspertai užtikrintų didesnę paraiškų vertinimo skaidrumą;

- ekspertinio vertinimo paslaugoms apmokėti būtų skiriama rinkos įkainius atitinkanti suma.

Atitiktis Vyriausybės programai: Tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Derinimas: įstatymo projektas suderintas su Teisingumo ministerija ir Finansų ministerija.

Projektas svarstytas tarpinstituciniame pasitarime, patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės redakcines pastabas. Argumentai ir pagrindimas dėl siūlomo projekto (pagerės Fondo lėšomis finansuojamų projektų kokybė), taip pat paaiškinimas dėl dydžio (atsižvelgta į Sporto rėmimo fondo administravimui skiriamas lėšas – ne daugiau nei 4 proc.) pateikti aiškinamajame rašte.

Dalykinio vertinimo išvada: Teikiame šias pastabas:

1. Atkreiptinas dėmesys, kad Fondo administravimo išlaidoms skyrus 3 proc., projektams skiriama suma **sumažės virš 67 tūkst. Eur**, tačiau taip pat labai aktualus kokybiškas projektų ekspertinis vertinimas.
2. Siūlytina apsvarstyti alternatyvų variantą Fondo administravimui skiriant ne 3 proc., o 2 proc.
3. Diskutuotina, ar nevertėtų padidinti lėšų, skiriamų paraiškas vertinantiems ekspertams apmokėti, ne 20 proc. iš Fondo administravimui skiriamo biudžeto, o pvz. 30 proc. ar daugiau.
4. Siūlytina pateikti informaciją apie rinkos įkainius ekspertinio vertinimo pažymoms apmokėti. Siūloma projektą svarstyti Vyriausybės pasitarime.

Patarėja

Aurelija Urbonienė

Aurelija Urbonienė, tel. 8 706 63 813, el. p.